

Η Λίνα Μενδώνη στην Αμοργό: Πολιτιστική αναγέννηση με έργα αποκατάστασης σε Ναούς και νέο Μουσείο

/ [Επικαιρότητα](#)

Η υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη εγκαινίασε στο Κάστρο της Χώρας τον αποκατεστημένο από τον Δήμο Αμοργού «Θόλο» και τον «Κάτω Λάκκο», στο πλαίσιο της ανάπλασης του παραδοσιακού βυζαντινού οικισμού.

Στο κέντρο, σχεδόν, του νησιού, το Κάστρο, ο ψηλός φυσικός βράχος με το ολόλευκο εκκλησάκι του Αη Γιώργη, που δεσπόζει επάνω από την κωμόπολη, είναι το λαλούν σύμβολο της Χώρας.

Ο οικιστικός πυρήνας της, στη βόρεια και την ανατολική πλευρά του Κάστρου, χρονολογείται την πρώιμη βυζαντινή περίοδο, όταν οι επιδρομές των Αράβων, ανάγκασαν τους κατοίκους σε όλα σχεδόν τα νησιά του Αιγαίου να μετατοπίσουν τους παράλιους οικισμούς τους στην ενδοχώρα. Ο φυσικός βράχος φαίνεται να οχυρώθηκε στα χρόνια της Ενετοκρατίας (1206-1537). Ανάμεσα στα ελάχιστα αρχιτεκτονικά λείψανα της Ενετοκρατίας συγκαταλέγονται ο «Κάτω Λάκκος» και η καμαροσκέπαστη τοξωτή υδατοδεξαμενή του 15ου αιώνα, στα Βορεινά. Η κιστέρνα αποδόθηκε στο κοινό, ως επισκέψιμο μνημείο, αφού αποκαταστάθηκε από τον Δήμο Αμοργού, στο πλαίσιο της εξαιρετικής συνεργασίας που έχει με το Υπουργείο Πολιτισμού.

Σε άμεση γειτνίαση και συνάφεια με τον «Κάτω Λάκκο» βρίσκεται ο «Θόλος», ένα ιστορικό κτήριο στον παραδοσιακό οικισμό του νησιού. Ερειπωμένο για δεκαετίες, αποκαταστάθηκε προκειμένου να λειτουργήσει ως χώρος πολιτιστικών εκδηλώσεων -ιδιαίτερα για τη διοργάνωση εκθέσεων- και ως τόπος πληροφόρησης για τα παραδοσιακά επαγγέλματα του νησιού, που χάνονται.

Στον χαιρετισμό της, η υπουργός Πολιτισμού, αφού ευχαρίστησε τον δήμαρχο Αμοργού Λευτέρη Καραίσκο για την αγαστή και δημιουργική συνεργασία τους, αλλά και για τη σημαντική πρωτοβουλία του Δήμου να προχωρήσει στην αποκατάσταση του Θόλου και του Κάτω Λάκκου, σημείωσε: «Τα νησιά των Κυκλάδων αποτελούσαν ανέκαθεν περιοχή με πληθωρική παρουσία στο ιστορικό και στο γενικότερο πολιτιστικό πεδίο η οποία, σε συνδυασμό με τις διακεκριμένες περιβαλλοντικές ιδιαιτερότητες, τις ιδιάζουσες γεωμορφολογικές και κλιματολογικές συνθήκες, -θέση, μέγεθος, πολυμορφία, ιδιότυπα χαρακτηριστικά- δημιούργησαν τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη ενός ιδιαίτερου πολιτισμού και ενός διακριτού τρόπου ζωής.

Ο Θόλος, παλιό βυρσοδεψείο που λειτουργεί ως πολιτιστικός χώρος

Χαρακτηριστικό παράδειγμα η Αμοργός, όπου αυτά ακριβώς τα στοιχεία διαμόρφωσαν τον τοπικό πολιτισμό και τον κυκλαδίτικο τρόπο ζωής, από την απώτερη αρχαιότητα ως σήμερα. Είναι εμφανείς, ακόμη και σήμερα, οι επιδράσεις αυτές στην αρχιτεκτονική του παραδοσιακού οικισμού της Χώρας, όπου ο παραδοσιακός τρόπος ζωής διατηρείται, έτσι όπως τον διαμόρφωσε το περιβάλλον. Γι' αυτό η αποκατάσταση του Θόλου και του Κάτω Λάκκου είναι

εξαιρετικά σημαντική και διδακτική για τους νεότερους. Η ποικιλία και η ποιότητα των φυσικών και των πολιτιστικών πόρων είναι τα συγκριτικά πλεονεκτήματα για την ανάπτυξη του νησιού και τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητάς του. Η ποιότητα του περιβάλλοντος και η ορθολογική ανάδειξη του μνημειακού πλούτου, που σε χρονική διάρκεια ξεπερνά τις πέντε χιλιετίες, και του τεράστιου πολιτιστικού εν γένει αποθέματος των Κυκλάδων αποκτά μια ιδιαίτερη σημασία. Με την ολοκλήρωση του προγράμματος θα έχουν διασωθεί πολύτιμα τεκμήρια της ιστορίας της Αμοργού από τον ύστερο μεσαίωνα έως τους νεώτερους χρόνους».

Η Λίνα Μενδώνη ανακοίνωσε ότι τις αμέσως επόμενες μέρες ολοκληρώνεται η διαδικασία και η υπογραφή της Προγραμματικής Σύμβασης για την αποδοχή από το Υπουργείο Πολιτισμού του ακινήτου που παραχωρεί ο Δήμος για την ίδρυση του Διαχρονικού Αρχαιολογικού Μουσείου στο νησί, καθώς δεν επαρκεί για να στεγάσει ολόκληρη την Αρχαιολογική Συλλογή με πολλά και σημαντικά ευρήματα που έχουν έρθει στο φως από τις αρχαιολογικές έρευνες των τελευταίων ετών.

Η υπουργός Πολιτισμού συνοδευόμενη από τον Έφορο Αρχαιοτήτων Κυκλάδων Δημήτρη Αθανασούλη και την Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Συντήρησης Αρχαίων και Νεώτερων Μνημείων Μαρία Μερτζάνη πραγματοποίησε αυτοψία σε τρεις ακόμα σημαντικές εκκλησίες της Χώρας.

Νέα έργα αποκατάστασης σε ιστορικούς ναούς

Το Υπουργείο Πολιτισμού, μέσω της Εφορείας Αρχαιοτήτων Κυκλάδων και της Διεύθυνσης Συντήρησης Αρχαίων και Νεώτερων Μνημείων ολοκλήρωσε τη μελέτη και τη συντήρηση αυτών των, ιδιαίτερα, αξιόλογων μεταβυζαντινών ξυλόγλυπτων τέμπλων, μαζί με τις εικόνες τους.

Πρόκειται για τα εξής:

-Το τέμπλο των Αγίων Αποστόλων, που χρονολογείται το 1901 και είναι έργο του εξαιρετικού γλύπτη Ιωάννη Μαγιάση, με εικόνες του Ιακώβου Αμοργαίου και του Ιακώβου Μόσχου, του 1707.

-Το τέμπλο της Ζωοδόχου Πηγής, του β' μισού του 17ου αιώνα με εικόνες του Ιακώβου του ιερομονάχου, του Ιακώβου του Αμοργαίου καθώς και Σιφνίων ζωγράφων. Πρόκειται για τον ναό ο οποίος ανήκε στη μεγάλη οικογένεια των Γαβράδων.

-Το τέμπλο του δεξιού κλίτους του Μητροπολιτικού Ναού, του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου, του έτους 1903, έργου του Αμοργιανού ξυλογλύπτη Κωνσταντίνου Πράσινου, με εικόνες των Αμοργιανών ζωγράφων Αντώνη και Γεωργίου Κόκκινου, του ιερέως Αντωνίου Κωβαίου καθώς και του Μ. Κωβαίου.

Την περίοδο της Τουρκοκρατίας (1537-1824), η Αμοργός, και ιδιαιτέρως η Χώρα, γνώρισε ημέρες οικονομικής ακμής και «εκκλησιαστικής αναγέννησης». Η άνθηση της εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής, από τον πρώιμο 17ο αιώνα, μαρτυρείται τόσο στα ανωτέρω μνημεία όσο και σε πολλούς, ακόμα, ναούς της ίδιας περιόδου.

Η υπουργός Πολιτισμού έδωσε οδηγίες στα αρμόδια στελέχη του Υπουργείου Πολιτισμού για να ξεκινήσει το φθινόπωρο η αποκατάσταση των τέμπλων τριών ακόμα ιερών ναών, του Αγίου Ελευθερίου οικογενειακής εκκλησίας, του Αμοργιανού λογίου Εμμανουήλ Ιωαννίδου, της Αναλήψεως -εξαιρετικής τέχνης του 1820- και του Ευαγγελισμού, έργου του Αμοργιανού ξυλογλύπτη Κωνσταντίνου Πράσινου, του έτους 1926.

Για το 2027 προγραμματίστηκε η συντήρηση και η αποκατάσταση του τέμπλου του βόρειου κλίτους του Μητροπολιτικού Ναού της Κοίμησης της Θεοτόκου (1800), που φέρει την εξέχουσα εικόνα της Παναγίας της Επισκοπής, με τρία στρώματα τοιχογραφιών και το παλαιότερο να ανάγεται στους παλαιολόγειους χρόνους (14ος αι.). Το οψιμότερο προσγράφεται στον 19ο αι.. Το Δωδεκάορτο του εικονοστασίου φέρει εικόνες του Δευτερεύοντος Σίφνου και του Θηραίου

Μερκουρίου Σιγάλα.

Κατά την παραμονή της στην Αμοργό, η Λίνα Μενδώνη παρέστη στην Πατριαρχική Θεία Λειτουργία στον Μητροπολιτικό Ναό, στη Λότζια, προεξάρχοντας του Μακαριωτάτου **Πάπα και Πατριάρχη Αλεξανδρείας και Πάσης Αφρικής κ.κ. Θεοδώρου**.

Τον Πάπα και Πατριάρχη Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής κ.κ Θεόδωρο Β΄, συνόδευσε στην Αμοργό η Υπο

Η υπουργός Πολιτισμού ήταν ομιλήτρια στην εκδήλωση του Δήμου Αμοργού προς τιμήν του **Πρωτοπρεσβύτερου του Οικουμενικού Θρόνου π. Θωμά Συνοδινού**. Στην ομιλία της προς τιμήν του π. Θωμά, η υπουργός Πολιτισμού ανέφερε χαρακτηριστικά: «Για το Υπουργείο Πολιτισμού, η σημερινή εκδήλωση έχει ιδιαίτερη σημασία. Διότι τιμούμε τον Πρωτοπρεσβύτερο π. Θωμά Συνοδινό, ο οποίος απέδειξε σε όλη τη διαδρομή του, ότι η πνευματική διακονία και η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς δεν αποτελούν διαφορετικές αποστολές, αλλά δύο αλληλένδετες εκφράσεις, της ίδιας ευθύνης, απέναντι στην ιστορία, την κοινωνία και τον άνθρωπο.

Η σημερινή εκδήλωση αποτελεί μια έμπρακτη έκφραση ευγνωμοσύνης της αμοργιανής κοινωνίας προς έναν άνθρωπο που υπηρέτησε, με συνέπεια την Εκκλησία, ενώ παράλληλα εργάστηκε ακούραστα για τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης, την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και την προβολή της ιδιαίτερης πατρίδας του. Ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Θωμάς Συνοδινός ανήκει σε εκείνη τη σπάνια κατηγορία ανθρώπων που δεν περιορίζονται στην άσκηση των καθηκόντων τους, αλλά μετατρέπουν κάθε διακονία σε έργο ζωής... Όσοι δούλεψαν καθημερινά μαζί του μιλούν για έναν άνθρωπο εξαιρετικά ευφυή, ιδιαίτερα εργατικό, συγχρόνως μετρημένο και απόλυτα αποτελεσματικό, που συνδύαζε τη διοικητική ευθύνη με την ποιμαντική ευαισθησία και την ανθρώπινη κατανόηση. Όσοι συνεργαστήκαμε, τότε, μαζί του επιβεβαιώνουμε στον υπερθετικό βαθμό τα ανωτέρω, αλλά και μαρτυρούμε τον εξαιρετικό τρόπο και την αριστοτεχνική ακρίβεια με τον οποίο χειριζόταν δύσκολα και ευαίσθητα θέματα χωρίς να αφίσταται από τις αρχές του».

Τέλος, σε συνάντηση εργασίας που είχε η Λίνα Μενδώνη με τους βουλευτές των Κυκλάδων, Κατερίνα Μονογιού, Φίλιππο Φόρτωμα και Μάρκο Καφούρο, ανακοίνωσε την έναρξη της α΄ φάσης των εργασιών αποκατάστασης στον Πύργο του Χειμάρρου της Νάξου. Το έργο ξεκινά η Εφορεία Αρχαιοτήτων Κυκλάδων -μετά την ολοκλήρωση των αναγκαίων απαλλοτριώσεων από το ΥΠΠΟ- με πόρους 300.000 ευρώ από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2026-2030 του Υπουργείου Πολιτισμού.

Πηγή φωτό: ΥΠΠΟ